

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Vapaaehtoisuuden vaikutus soidensuojelun ekologiseen vaikuttavuuteen ja kustannustehokkuuteen

Metsätieteen päivä 26.11.2018

Eini Nieminen

JYU. Since 1863. | 26.11.2018 | 1

Soidensuojelun täydennysohjelma

- Soidensuojelun täydennysohjelman valmistelu 2012–2015
- Ympäristöministerin vaihdos v. 2014

→ Luonnonsuojelulain mukainen valtion lunastusoikeus poistui

→ Käytännössä ohjelma vapaaehtoistettiin

= soidensuojelun täydennysehdotus

 Juha Kinnunen/Flickr

Since 1863. | 3.12.2018 | 2

Polemiikkia soidensuojelun ympärillä

- Mediassa monenlaisia väitteitä vapaaehtoisuuden vaikutuksista
 - Win-win?
 - Suojelun pirstaloituminen?
- Tapaus tarjosi tilaisuuden tuottaa aiheesta tutkimustietoa

 Juha Kinnunen/Flickr

Vaikuttaako suojelun vapaaehtoisuus siihen, kuinka paljon monimuotoisuutta saadaan sisällytettyä suojelun piiriin?

Vaikuttaako vapaaehtoisuus suojelun taloudellisiin kustannuksiin?

...kun vertailukohteena on maiden lunastukset salliva suojelu.

Aineistot

Monimuotoisuusaineisto

- 91 biodiversiteettikerrosta:
 - 31 kerrosta suoymdistymätyyppejä
 - 39 kerrosta suoluontotyypppejä
 - 3 kerrosta kasveja ja sammalia
 - 17 kerrosta lintuja
 - 1 kerrosta pienvesiä

Muut aineistot

- Ojitusaste – indikoi kohteiden luonnontilaisuutta
- Kohteiden hankintakustannukset – puusto, maapohja ja hallinnollinen kulu

Kyselyaineisto

- YM:n keväällä 2015 toteuttama
- “Olisitko valmis harkitsemaan suojelua käypään hintaan liitekarttaan merkityllä omistamallasi suoalueella?”
Kyllä/Ei/Eos.
- Suojeluvastaisuusprosentti kullekin kandidaattikohteelle.
- Kyselyaineisto ei kattanut kaikkia kandidaattikohteita
- Ekstrapoloin sen kattamaan kaikki kandidaattikohteet

Aineistot

- Aineistojen resoluutio 50 m x 50 m
- Mukana kaikkiaan 929 000 ha
 - / jo suojellut suot 601 700 ha
 - haluttiin suojella eritoten sellaista monimuotoisuutta, jota nykyiset suojelualueet eivät kata
 - haluttiin tehdä ekologisesti hyvin kytkeytyneet suojelualueverkosto
 - / kaikki SSTE-työryhmän valitsevat kandidaattikohteet 327 300 ha

- Työkaluna suojelupriorisaation ohjelma Zonation
- 3 skenaariota:

1. Maanomistajan mielipide ratkaisee

Zonation poistaa kaikki sellaiset suokohteet, joilla yksikin maanomistaja vastustaa suojelua. Tämä tapahtuu riippumatta kohteiden monimuotoisuudesta.

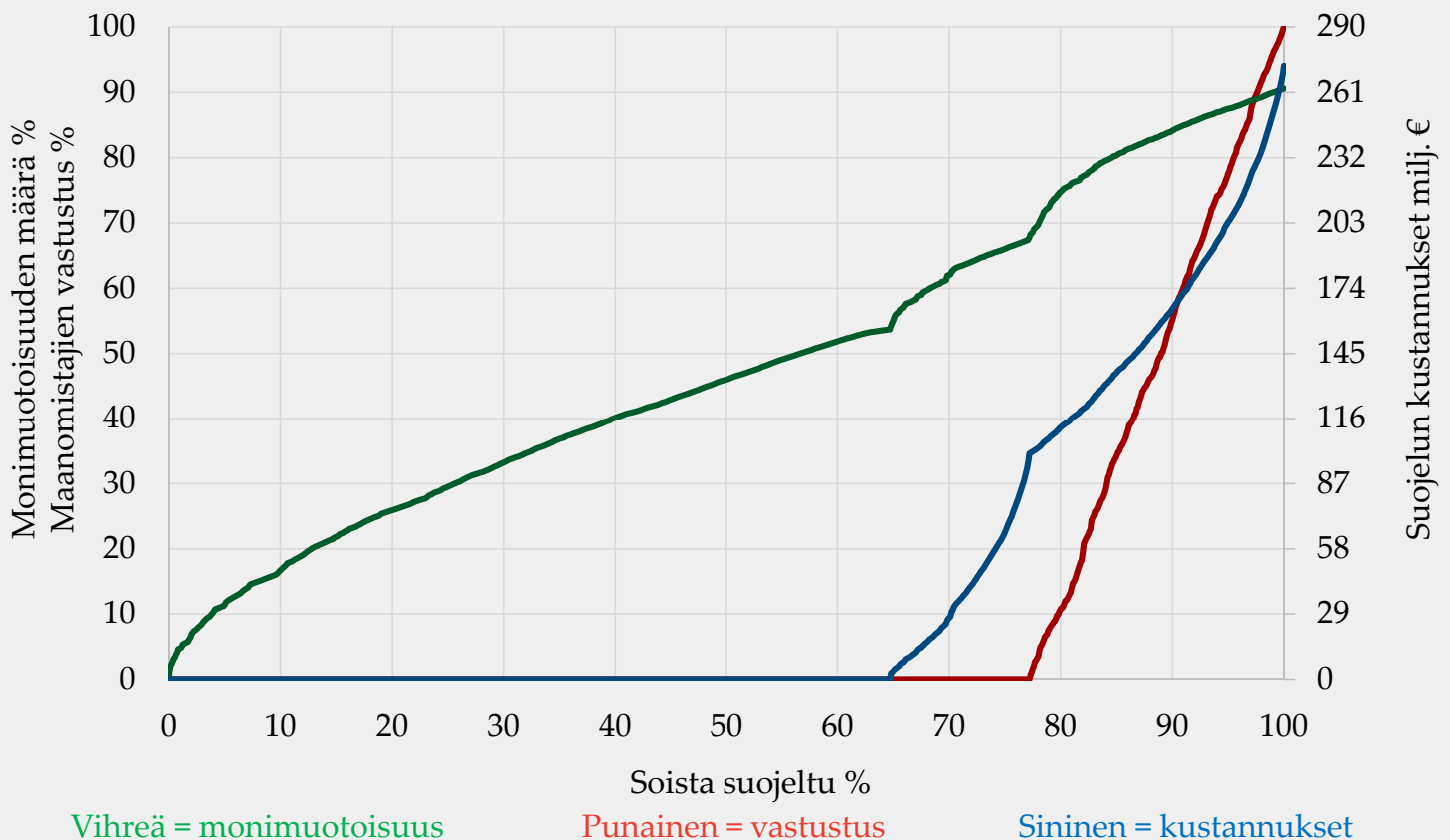
2. Sekä maanomistajan mielipide että monimuotoisuus huomioidaan

Maanomistajien vastustus on analyysissä mukana jatkuvana muuttujana välillä 0–100 %. Zonation pyrkii poistamaan vastustetut kohteet, mutta silti säilyttämään korvaamattomat luontoarvot etsien tasapainoa vastustuksen ja monimuotoisuuden välille.

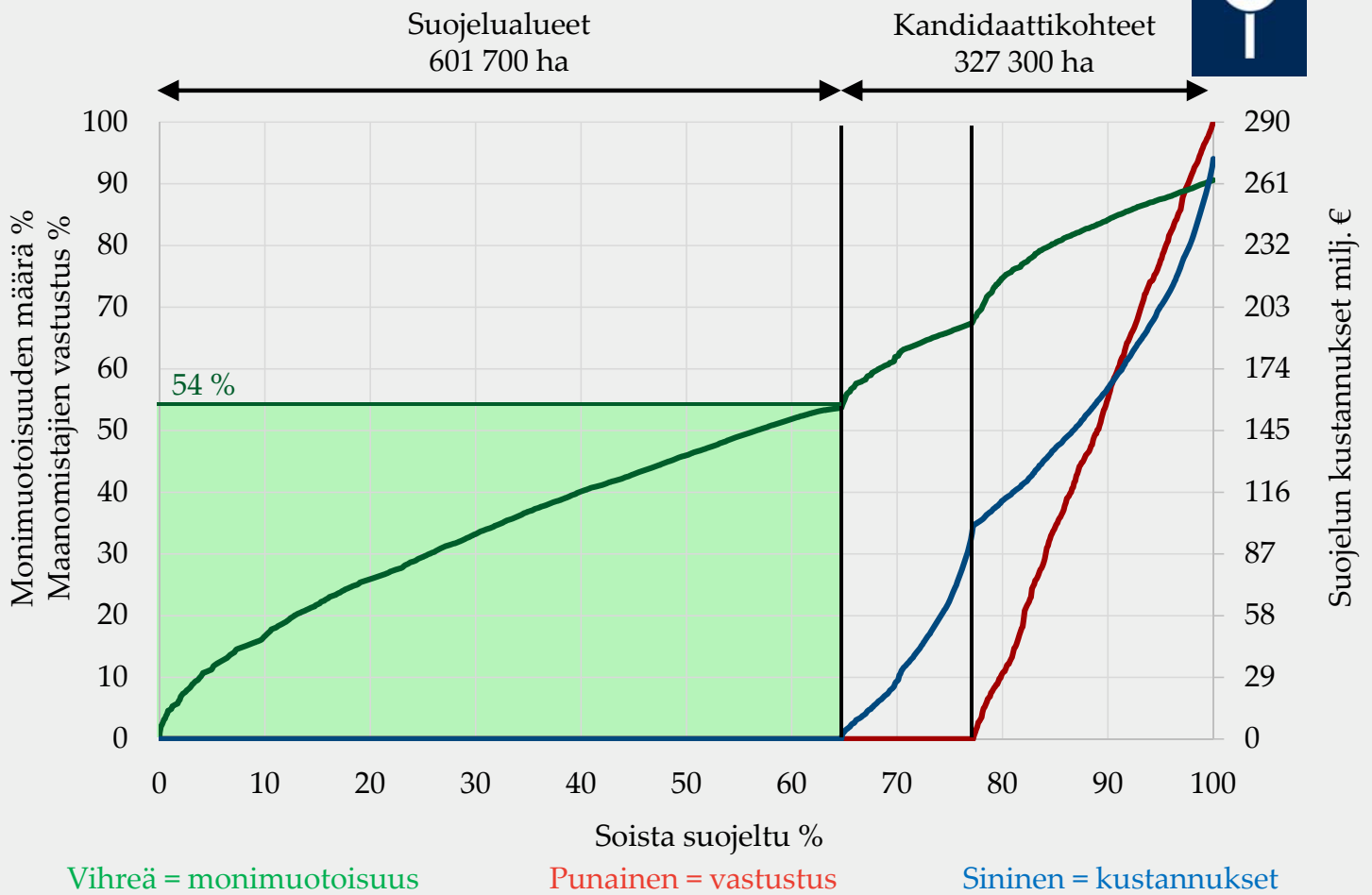
3. Monimuotoisuus ratkaisee

Zonation maksimoi monimuotoisuuden määrää, eikä ota maanomistajien vastustusta lainkaan huomioon.

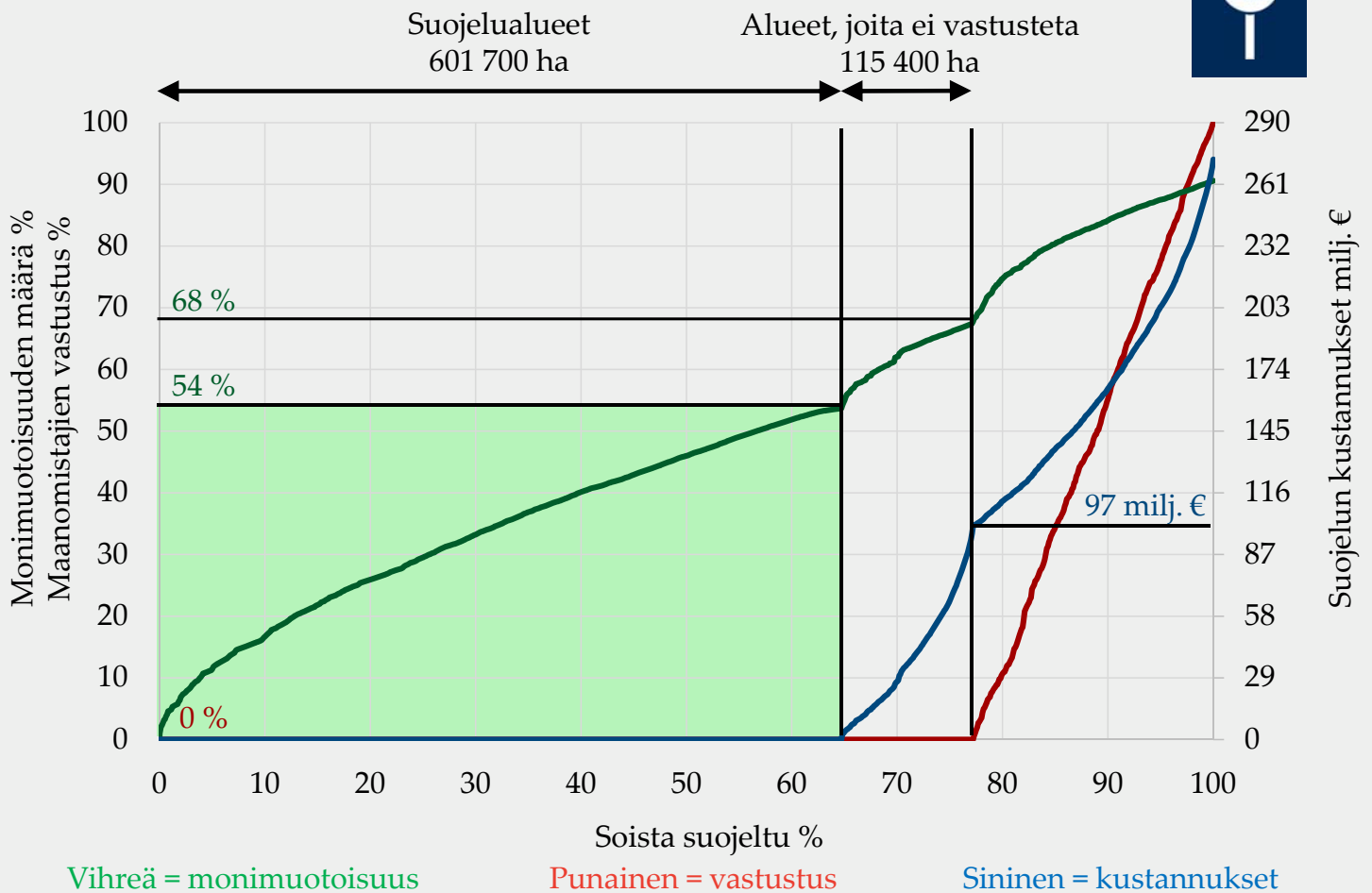
Skenaario 1 maanomistajan mielipide ratkaisee

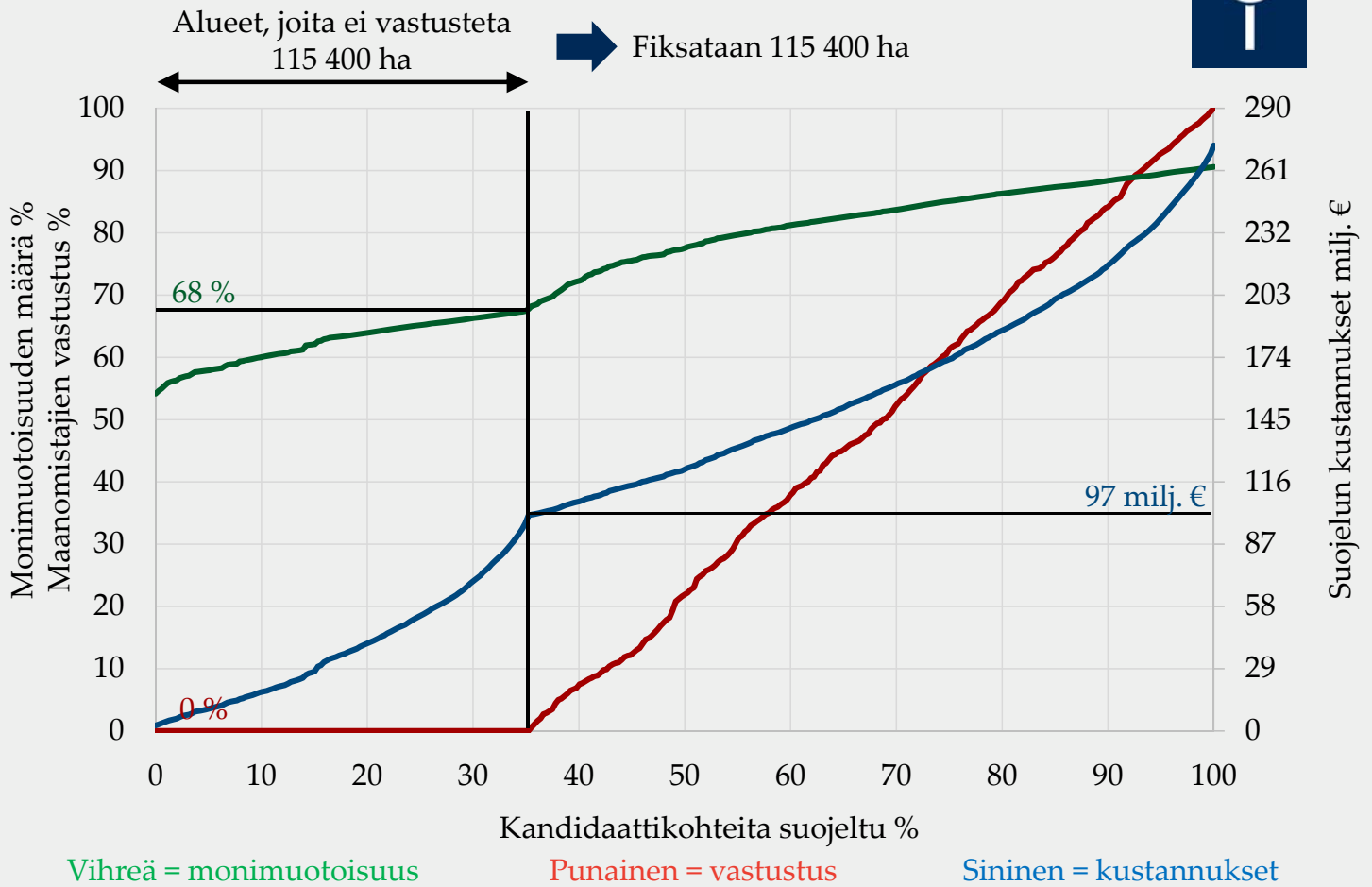
Skenaario 1 maanomistajan mielipide ratkaisee

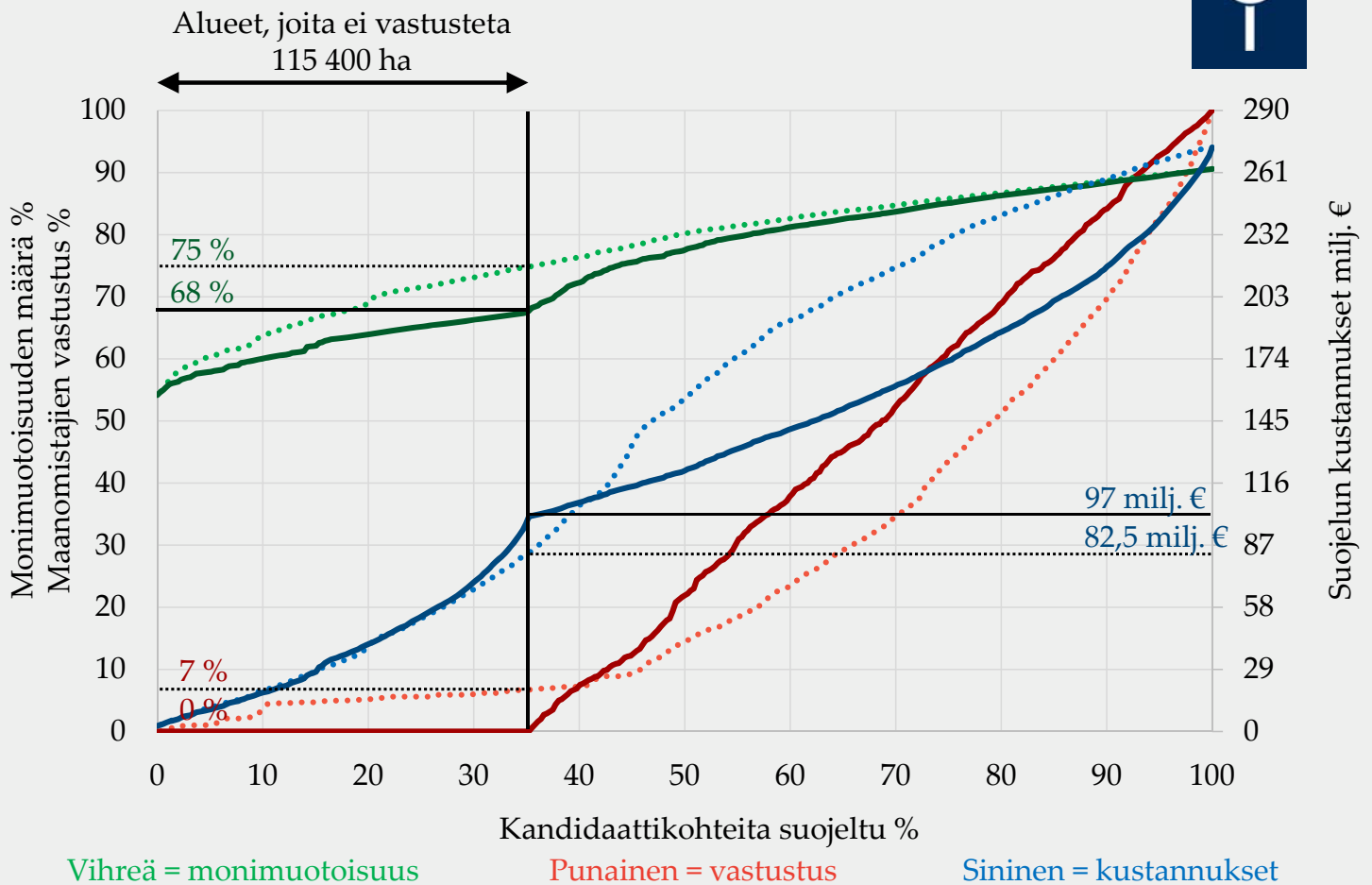
Skenaario 1 maanomistajan mielipide ratkaisee

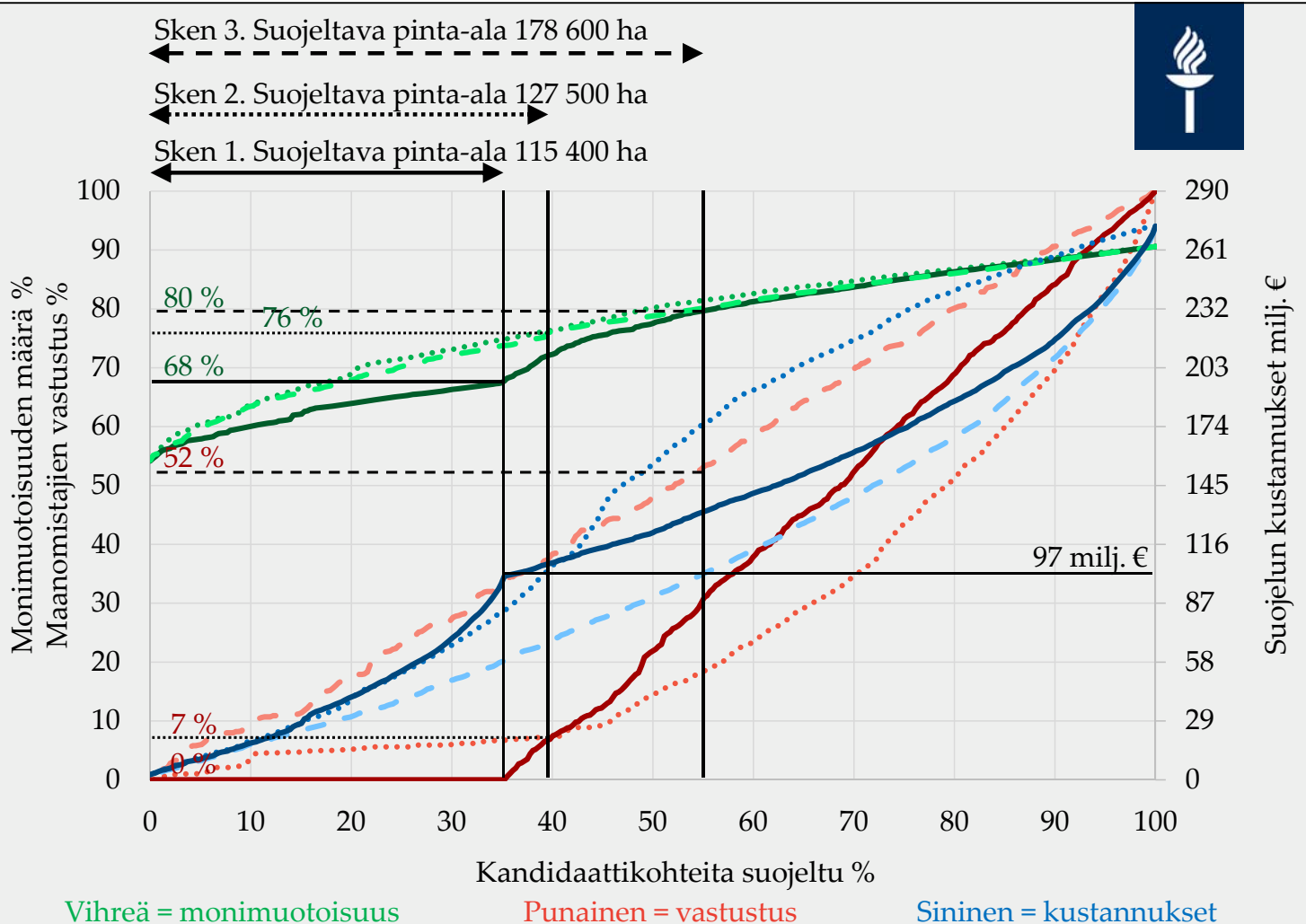
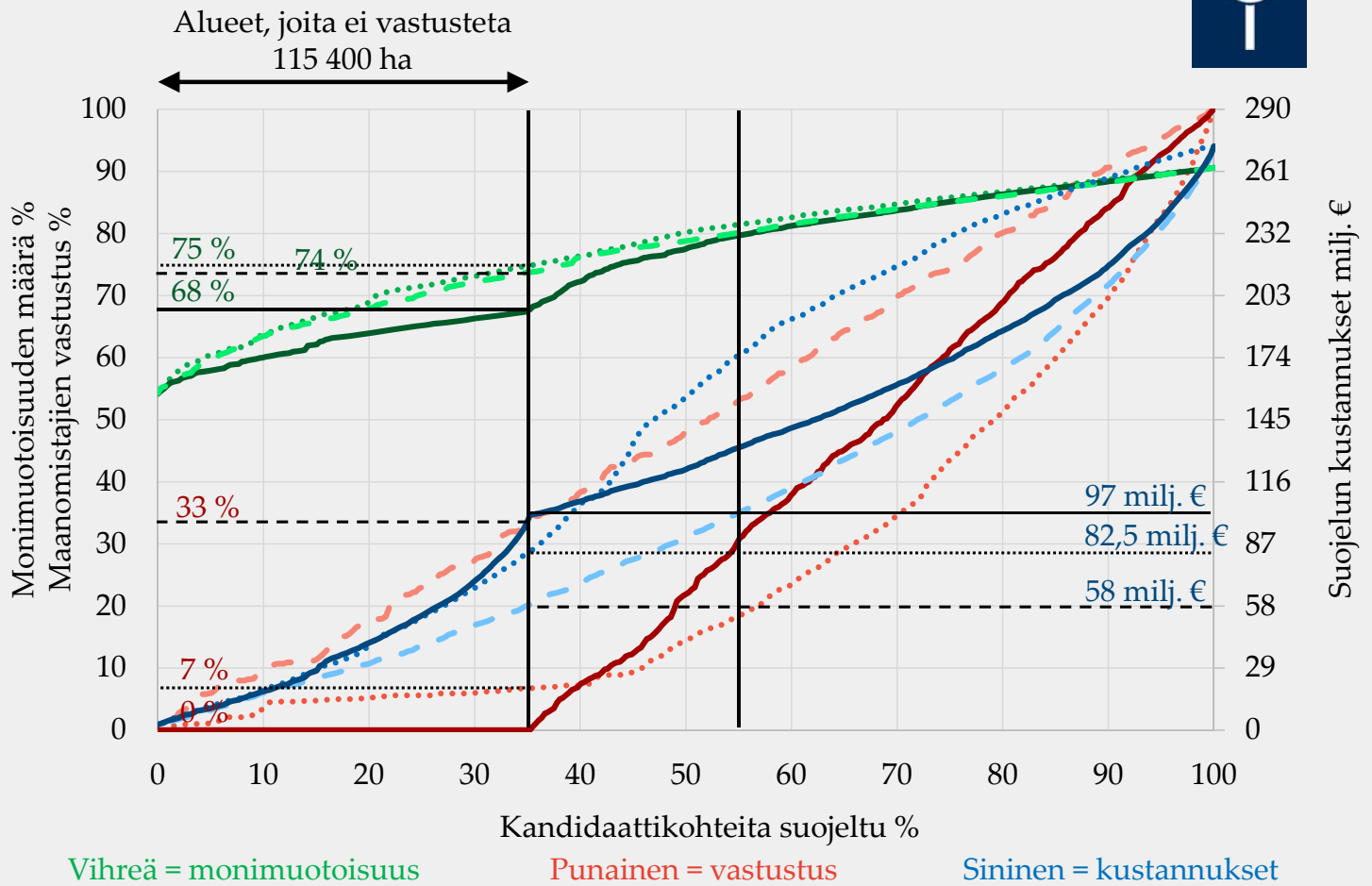
Skenaario 1 maanomistajan mielipide ratkaisee

Skenaario 2 maanomistajan mielipide ja monimuotoisuus huomioidaan

Skenaario 3 monimuotoisuus ratkaisee

Johtopäätökset

- Vapaaehtoisuuteen perustuva soidensuojelu on kustannustehotonta (skenaario 1).
- Suoluonnon suojelussa vapaaehtoisuus ei johda win-win -tilanteeseen.

 Tero Laakso/Flickr

Johtopäätökset

MUTTA!

- Maanomistajien mielipiteet kannattaa huomioida suojelusuunnittelussa (skenaario 2)!
- Kompromissi vapaaehtoisuuden (skenaario 1) ja maanomistajien näkemyksiä huomioimattoman suojelun (skenaario 3) välillä.
- Suojeluhaluttomien maiden suojelu vähenee, vaikka...
- ..monimuotoisuutta saadaan suojeltua yhtä paljon kuin jos maanomistajien mielipiteitä ei huomioitaisi lainkaan!

 Tero Laakso/Flickr

 Daiga Brakmane/Flickr

KIITOS!

MAJ JA TOR NESSLINGIN SÄÄTIÖ

JYU.WISDOM

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

METSÄHALLITUS

ZONATION
Conservation planning software

JYU. Since 1863. | 3.12.2018 | 17